Informačný list predmetu

Akademický rok 2026/2027

Vysoká škola	Univerzita sv. Cyrila a Metoda v Trnave
Fakulta	FMK UCM
Kód predmetu	KMEDV/26mdDIZO01/26
Názov predmetu	antropologicko-axiologické aspekty digitálnych médií
Rozsah	2P + 1S
Počet kreditov	5
Vyučujúci	doc. PhDr. Viera Kačinová, PhD. (prednášajúci), doc. JUDr. PhDr. Martin Solík, PhD. (prednášajúci), PhDr. Sabína Gáliková - Tolnaiová, PhD. (prednášajúci)

Podmienky na absolvovanie predmetu

Spôsob hodnotenia a ukončenia predmetu:
50% priebežné hodnotenie; 50% záverečné hodnotenie
- priebežné hodnotenie: esej – v súlade so zaslanými kritériami;
- záverečné hodnotenie: ústna skúška
Pre úspešné absolvovanie predmetu musí študent získať z každej časti minimálne 56% bodov (celkovo 56 bodov zo 100).
Výsledná stupnica hodnotenia: A 1,0 výborne – vynikajúce výsledky len s minimálnymi chybami <92-100 %> B 1,5 veľmi dobre – nadpriemerné výsledky s menšími chybami <83-91 %> C 2,0 dobre – vcelku dobré, priemerné výsledky <74-82 %> D 2,5 uspokojivo – dobré výsledky, ale vyskytujú sa významné chyby <65-73 %> E 3,0 dostatočne – výsledky vyhovujú minimálnym kritériám <56-64 %>

Výsledky vzdelávania

Študenti po absolvovaní predmetu nadobudnú tieto vedomosti, zručnosti a kompetencie:

Vedomosti:
• poznajú problematiku antropologicko-axiologického kontextu médií, v tomto kontexte
• vedia objasniť jej kľúčové koncepty „homo medialis“, mediálny obraz človeka, „online človek“, „život v médiách“ a súvisiace pojmy
• rozumejú mechanizmy konštrukcie a vplyvu mediálnych, resp. digitálnych obrazov človeka a riziká ich konzekvencií pre osobnosť a spoločnosť
• poznajú normatívny rámec a princípy mediálnej axiológie a subjekty zodpovednosti za kvalitu hodnotovo-kultivačného rozmeru v praxi
• chápu situáciu človeka v digitálnej medialite, osobitne sociálnu dynamiku vrátane fenoménu kolektívnej inteligencie
• poznajú povahu internetového kyberpriestoru ako životného sveta, jeho virtuálnej reality
• poznajú špecifiká identity online, rizikovosť jej anonymity a chápu jej dôsledky, osobitne pre hodnotovú voľbu
• chápu význam slobody a súkromia v online životnom svete a povahu praktík, ktoré ju ohrozujú
• rozumejú (virtuálnej) povahe kyberskúsenosti a súvisiacim existenciálnym problémom človeka, osobitne v axiologickej perspektíve;

Zručnosti:
• dokážu objasniť ako médiá prispievajú k zmene kvality života človeka zvažujúc individuálno-spoločenský kontext
• dokážu zhodnotiť ako kooexistencia človeka a digitálnych médií ho ovplyvňuje a transformuje a identifikovať konkrétne oblasti
• sú schopní zodpovedať otázku, do akej miery sa človek prostredníctvom médií stáva človekom, resp. môže byť jeho bytie pod vplyvom médií degradované,
• sú schopní kriticky zhodnotiť ťažiskové problémy (na príkladoch analýzy mediálnych, resp. digitálnych obsahov) a dôsledky aplikovať v rámci vlastnej recepcie a využívania digitálnych médií
• dokážu analyzovať a syntetizovať problémy a posudzovať jednotlivé aspekty mediálneho prostredia a jeho potenciálneho vplyvu na jednotlivca a spoločnosť
• textovo spracovať odborné úvahy, eseje a prípadové štúdie s antropologicko-axiologickým zameraním;
Kompetencie:
• orientujú sa v problematike antropologicko-axiologického kontextu médií a dokážu ju interpretovať v kontexte vlastnej reflexie problémov,
• majú spôsobilosť reflektovať význam antropologických a axiologických tém a problémov pre vlastnú životnú prax
• vedia sa fundovane zapojiť do diskurzu riešiaceho problém: aký obraz o človeku, jeho kvalitách, zmysle ľudského života ponúkajú súčasné médiá,
• majú spôsobilosť uplatniť nadobudnuté vedomosti, schopnosti a zručnosti v rámci profesijnej praxe špeciálne v oblasti mediálnej výchovy,

Stručná osnova predmetu

1. Úvod - ukotvenie problematiky v oblasti vedných disciplín.
2. „Homo medialis“ – teoretický rámec konceptu v antropologicko-axiologickej perspektíve.
3. Človek v digitálnej medialite. Digitálna reprezentácia človeka a jej implikácie pre osobnosť.
4. Identita a sebaprezentácia „online človeka“. Anonymita a jej ambivalentnosť.
5. Ľudská dôstojnosť v online komunikácii. Sloboda a súkromie ako hodnota.
6. Hodnoty digitálnej komunikácie a jej prostredia. Internet a normativita.
7. „Homo medialis“ ako epistemický subjekt a hodnota pravdy v digitálnej komunikácii.
8. Povaha „života človeka v médiách“ a jej axiologický rozmer.
9. Človek v kyberpriestore digitálnych médií a jeho hodnotová voľba ako existenciálna voľba.
10. Digitálne médiá ako technologické extenzie človeka a problém ich humanizujúceho efektu.
11. Starosť o humanizujúci efekt digitálnych médií a komunikácie: determinanty, procesy a aktéri
12. Vybrané aktuálne problémy v ére AI.

Odporúčaná literatúra

Odporúčaná literatúra:
Deuze, M. (2015). Media life. Život v médiích. Karolinum.
Gáliková Tolnaiová, S. & Gálik, S. (2020). Cyberspace as a New Living World and Its Axiological Contexts. In E. Abu-Taieh, A. El Mouatasim, & I. H. Al Hadid (Eds.), Cyberspace, (pp. 39-51). IntechOpen.
Gálik, S. (2020). Thinking in the network. Central European Journal of Communication, 13(3), 446–459.
Hussein. B. D. (2024). Media anthropology and ethnography (implementation fields). International Journal of Sociology and Humanities, 6(2), 97-101.
Kačinová, V., Kolčáková, V., & Petranová, D. (2014). Axiocentric media education as a strategy for the cultivation of media recipients. European Journal of Science and Theology, 10(1), 103–116.
Kondrla, P., Lesková, A. & Ďurková, E. (2018). Úvod do teórie hodnôt a hodnotenia pre študentov humanitných vied (učebné texty). http://nanoetika.web2v.ukf.sk/index.php/2-uncategorised/13-uvod-do-teorie-hodnot-a-hodnotenia-pre-studentov-humanitnych-vied
McLuhan, M. (2011). Jak rozumět médiím: extenze člověka. Odeon.

Plašienková, Z., Sámelová, A., & Vertanová, S. (2021). Spytovanie sa na človeka v online svete. UK v Bratislave.
Sámelová, A. (2016). Normatívna regulácia verejnoprávnych médií. Mravy, cenzúra a editovanie v Rozhlase a televízii Slovenska. UK v Bratislave.
Sámelová, A. (2018). Miesto online človeka vo svete online médií a utváranie zmyslu jeho života. I. Šlosiar, J., & Pršová, E. (eds.) Hodnoty a utváranie zmyslu života. Belienum, pp. 103-110.
Sámelová, A. (2020). Online človek ako nový evolučný typ Homo Onlinensis. In Kvetanová, Z., & Graca, M. (eds.), Mgatrendy a médiá: On the Edge. FMK UCM, pp. 81-90.
Sámelová, A., Krištof, P., & Belianská M. (2021). Osobná zodpovednosť v postmodernej verejnej komunikácii. Premeny zodpovednosti v politike, žurnalistike a médiách. UK v Bratislave.
Vallor, S. (2016). Technology and the virtues: A philosophical guide to a future worth wanting. Oxford University Press